

Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Sciences

Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, Yıl: 6, Sayı: 35, Mart 2019, s. 376-383

ISSN: 2149-0821 Doi Number:<http://dx.doi.org/10.16990/SOBIDER.4883>

Dr. Öğr. Üyesi Özge USLUCA ERİM

Mersin Üniversitesi Çiftlikköy Kampüsü Güzel Sanatlar Fakültesi Tekstil Bölümü,
ozgeusluca@gmail.com

TÜRKİYE'DEKİ TEKSTİL TASARIM YARIŞMALARININ TASARIMCIYA VE SEKTÖRE KATKILARI

Özet

Günümüzde yenilik anlamında ortaya çıkarılan tüm çalışmalar, tasarımın gücü sayesinde herkes tarafından fark edilmektedir.

Yeni bir ürünün tasarımı ve üretim yöntemlerinin geliştirilmesi akademi-sanayi işbirlikleri ile mümkün ve sağlıklı olabilmektedir. Bu işbirlikleri; yeni fikir, araştırma ve uygulamaların artmasına sebep olmaktadır.

Değişimin ve gelişimin sürekli yaşandığı günümüzde; eğitim sisteminin ve yöntemlerinin günceli yakalayabilmesi zorunlu bir hal almıştır. Bu bağlamda günümüzde ve gelecek zamandaki ihtiyaçların ve zorunlulukların iyi belirlenmesi, akademik ve sektör alanlarında beklentiler doğrultusunda geliştirilmesi gerekmektedir.

Son on yıla baktığımızda; tekstil tasarımı alanında açılan yarışmalar; tasarımcı adaylarına özgün tasarımlarla kendilerini ifade etme şansı vermektedir. Genç tasarımcıları, bilgi ve beceriyi ürüne dönüştürecekleri tasarım ve üretim içeren öğrenme süreçlerinde, sektörle buluşturmak hedefli olan bu yarışmalar, tekstil sanatının gelişimine katkıda bulunurken, sektöre süreklilik ve canlılık kazandırmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Tekstil, Eğitim, Sanat, Tasarım Yarışmaları, Sanayi İşbirlikleri

CONTRIBUTION OF TEXTILE DESIGN CONTESTS IN TURKEY BOTH TO DESIGNERS AND TO THE INDUSTRY

Abstract

All new works and studies created in terms of newness are noticed by everyone because of the strength of design.

A design of a new product and development of the production techniques are only possible with schools and industry collaborations. These collaborations makes new ideas, researches and practises available.

Change and development is constantly happening in today's world. Education systems and methods have to catch up with the contemporary techniques. In this context, the importance of understanding what we need now and what we will need in the future are increasing. Knowing these needs are very important to improve academic and industrial areas.

When we look at the last 10 years, all the contests are giving chance to young designers to express themselves with their unique and original designs. The aim of these contests are to take young designers through the process of starting with knowledge and abilities, and turning them into a product where they can practise their knowledge about design and manufacturing. These contests are aiming to help the development of textile art meanwhile they revive the sector are creating a durability among it.

Keywords: Textile, Education, Art, Design Competitions, Industry Collaborations

GİRİŞ

Tekstil tasarım yarışmaları; tasarımcı adaylarına özgün ve yenilikçi tasarımlarla kendilerini ifade edebilme, bilgi ve becerilerini yaratıcı tasarımcı kimliği ile ortaya çıkarabilme ve güçlendirme fırsatı vermektedir.

Yarışmalar; tasarımcı adaylarının tasarımlarını ürüne dönüştürebilecekleri imkânlar sunarken üretim ile içi içe olmalarını da sağlar. Tasarımcı adayı sektörle buluşur ve tekstil sanatının ve tasarımın gelişimine katkıda bulunur. Dolayısıyla sektöre süreklilik ve canlılık kazandırır.

Günümüzde işlevsellik ve estetik konularının birlikte anılmaya başlanması ve birinin diğerine tercih edilmemesi teknoloji ve yaratıcı tasarımın bir arada olma zorunluluğunu ortaya çıkarmaktadır.

Dünya'da özellikle de ülkemizde, iş gücünün artması, başka ülkelerle rekabet edebilmek ve yeni olanı yaratma isteği tasarımcıya verilen değeri arttırmaktadır. Sektörlerin, tasarımın önemini fark edip, farklı olanı yaratma konusunda tasarımcılar ile işbirliği içinde çalışmaları, katma değeri yüksek, satılabilir ürünler üretmelerine olanak tanımaktadır. Bunların neticesinde, genç tasarımcıların sektöre kazandırılmasının önemli bir yere sahip olduğunu söyleyebiliriz.

1. TASARIM OLGUSU

Tasarım, bir çalışmanın kompozisyonunun organizasyonu, ustalıklı düzenidir. Moda, mimari, grafik, mobilya, iç mekan, peyzaj, tekstil, endüstri ve web sayfası gibi işlevsel nesnelerin çekiciliğini artırmak üzere yapılan biçimsel düzene denir. (Keser, 2009:332)

Bernard'ın Sanat, Tasarım ve Görsel Kültür adlı kitabında Tasarım'ın tanımı; görsel kültür içinde görsel olan, görülebilen ve işlevsel ve iletişimsel bir amacı olan şeydir.¹ (Bernard, 2010:31)

Tasarım Felsefesi'ne Giriş adlı eserde; Tasarım kelimesinin karşılığı olarak kullanılan dizayn (design), latince biçim vermek, temsil etmek olan designare sözcüğünden gelmektedir. Dizayn, bir sorunun çözümü için plan, ide olarak tanımlanırsa; her dizayn, her tasarım olgusunda, bir ide ve bir de dizayn edilmiş, tasarımılanmış bir nesne'den bahsetmek gerekir, şeklinde yer almaktadır. (Tunalı, 2002:12-14)

En genel kullanımıyla tasarım; insanın kullandığı nesnelere ile yaşadığı çevreyi, fiziksel ruhsal gereksinimleri doğrultusunda çağın estetik ve teknik değerleriyle yeniden üretmesi ya da düzenlemesi şeklinde ifade edilmektedir. (Atalayer, 1997:38)

Tasarım Yönetimi adlı yayında ise; Tasarım aynı zamanda nesnelerin, süreçlerin, hizmetlerin ve bunlara bağlı çok yönlü niteliklerin yaşam döngüleri içerisine yerleştirilmesini amaçlayan yaratıcı bir faaliyet olarak da tanımlanmaktadır, şeklinde ifade edilmektedir. (Mozota, 2005:8)

Bu noktada tasarım, tasarımcının genellikle bir sebeple ortaya çıkan kullanıcı gereksinimlerini karşılamak amacıyla yaratıcı bir süreç içinde ürettiği çözümler olarak da açıklanabilir. (Hasdoğan, 1996:24)

Tasarım, geleneksel anlamda lüks ürün gruplarına ait bir ayrıcalık ifade eden estetik ve sanatsal bir olgu olarak kabul edilirken artık günümüzde çok geniş alanlara yayılmış ve ürünleri farklılaştırarak rekabet etme konusunda stratejik bir araç olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Geleneksel ve genel anlamıyla lüks ürün gruplarına ait bir kavram olarak algılanan tasarım, bilim ve yönetim literatüründe kendine “ürüne estetik değer katan inovasyon (yenileşim) süreci” olarak yer bulmaktadır. Başka bir deyişle tasarım, yenileşim sürecinde kullanılan bir araç olmak yerine, ürüne katma değer yaratma noktasında yapılan çalışmaların merkezinde konumlanmaktadır.

Tasarımın modern üretim ve tüketim modellerindeki yeri, firmaların rekabet aracı olarak tasarımı nasıl kullanılabilecekleri konusunda somut tespitler ortaya koymaktadır. Dünyada birçok ülke, ulusal ekonomi ve sanayi alanında rekabet edebilme açısından tasarımın önemini kavramaya başlamış ve ilgili sektörlerle yakın işbirliği içinde tasarım politikaları ve programları geliştirmişlerdir.

Rekabet gücünü arttırmak ve yüksek katma değer yaratabilmek için; öncelikle işletmelere tasarımın önemini anlatılması ve tasarım bilincinin yaratılması gerekmektedir.

Bunun için de tasarımcıların, işletmelerin, tasarım kuruluşlarının, eğitim ve kamu kurumlarının iletişimlerinin sağlanarak, işbirliği faaliyetlerinin organize edilmesi esas olmalıdır.

Bir tasarımcı ya da sanatçı tasarımını ya da sanat eserini tasarlarken tasarım elemanlarını düzenleyerek ve denetleyerek aşamaları çeşitlendirmeye çalışır. Bazı ilkeler diğerleriyle çakışır ya da karşıttır ve bazıları diğerlerine göre daha önemli, daha gerekli görünür. Bu nedenle tasarım; denge, vurgu, armoni, sınırlama, hakimiyet, hareket, biçim düzeni, orantı, birlik, farklılık ve degrade gibi belli başlı bazı ilkeler doğrultusunda biçimlenir. (Keser,2009:30)

2. SEÇİLMİŞ BAZI TEKSTİL TASARIM YARIŞMALARI

Türkiye'de son on yılda tekstil tasarımı alanında açılan yarışmalar; tasarımcı adaylarına farklı düşünme fırsatı, özgün tasarımlarla kendilerini ifade etme şansı vermektedir. Genç tasarımcıları, bilgi ve beceriyi ürüne dönüştürecekleri tasarım ve üretim içeren öğrenme süreçlerinde, sektörle buluşturmak hedefli olan bu yarışmalar, tekstil sanatının gelişimine katkıda bulunurken, tasarımcıların da sektörün birikimlerini yaratıcılıklarıyla harmanlanmasına ve sektörün sürekliliğinin sağlanmasına katkı sağlar. İTHİB Kumaş Tasarım Yarışması, ATHİB Dokuma Kumaş Tasarım Yarışması, İHİB Halı Tasarım Yarışması, UTİB Türkiye Ev Tekstili Yarışması ve KOZA Genç Moda Tasarımcıları Yarışması bu yarışmalardan bazılarıdır.

2.1. İTHİB KUMAŞ TASARIM YARIŞMASI

Bu sene 14.sü düzenlenecek olan 14.İstanbul 2019 Uluslararası Kumaş Tasarım Yarışması genç yetenekleri desteklemek ve sektöre kazandırmak amacıyla 2006 yılından bu yana devam etmektedir. (<http://www.kumastasarimyarismasi.org/>) Tekstil sektöründe tasarım, inovasyon ve katma değerli ürün ihracatını artırmak amacıyla düzenlenen uluslararası yarışmalardan biridir. (<https://www.haberler.com/13-uluslararasi-kumas-tasarim-yarismasi-11461322-haberi/>)

İlk 10 yılda ulusal olarak düzenlenen yarışma, son dört yılda uluslararası platforma taşınmıştır. Dokuma, örme, baskı ve dokusuz yüzeyler üretim tekniklerinden en fazla ikisi ile hazırlanan koleksiyonlar ile başvuru alan yarışmada, tasarımcının yaratıcılık düzeyi, tasarımın özgünlüğü ve yeniliği değerlendirilmenin temelini oluşturur. Kumaş tasarım uygulama tekniklerinin geliştirilebilirliği ve uygulanabilirliği, kumaş tasarımında malzeme seçimi ve birbirine uygunluğu koleksiyonda aranan diğer özellikler arasındadır.

Yarışmada dereceye giren tasarımcılara para ödülü ile birlikte yurt dışında eğitim hakkı, Premiere Vision Paris Fuarı ziyaret etme ve altı ay yabancı dil eğitimi alma fırsatı vermektedir.

2.2. ATHİB DOKUMA KUMAŞ TASARIM YARIŞMASI

2012 yılından bu yana bünyesindeki firmaların tasarım kapasitelerini ve yarattıkları katma değeri arttırmak, başta bölgede kurulu üniversiteler olmak üzere Türkiye genelindeki öğrencilerin yaratıcılıklarını desteklemek ve sektöre kazandırmak amacıyla, Akdeniz Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (ATHİB) tarafından düzenlenen bir yarışmadır. (<https://www.dokumayarismasi.org/>)

Yenilikçi ve yaratıcı fikir geliştirme düzeyiyle, farklı ve özgün dokuma kumaş tasarımlarıyla genç tasarımcıların desteklendiği dokuma kumaş tasarımı alanındaki tek yarışmadır.

ATHİB Dokuma Kumaş Tasarım Yarışması'nda dereceye giren tasarımcılara para ödülü ile birlikte yurt dışında eğitim imkanı ve Uluslararası Paris Premiere Vision Tekstil Fuarı'na katılma hakkı sunmaktadır.

2.3. İHİB HALI TASARIM YARIŞMASI

Türkiye'de halı endüstrisinin gelişmesi ve uluslararası alanda söz sahibi olabilmesi için çalışmalar yapan İstanbul Halı İhracatçıları Birliği (İHİB), genç yeteneklerin keşfedilip desteklenmesi gerekliliğinden hareketle ve genç tasarımcıların sektöre kazandırılması amacıyla 2007 yılından itibaren Halı Tasarım Yarışması düzenlemektedir.

Her yıl düzenlenen ve artık geleneksel hale gelen yarışma, hem halıcılık sanatının gelişmesine yardımcı olmakta hem de sektöre süreklilik ve canlılık kazandıracak genç halı tasarımcılarını keşfetme amacı taşımakta ve yetenekli tasarımcı adaylarına kendilerini ifade etme şansı vermektedir. (<http://www.haliyarismasi.org/yarismaya-genel-bakis.html>)

Yarısmada finale kalanlar, Almanya'nın Frankfurt şehrinde düzenlenen Heimtextil Fuarı'na ve Almanya'nın Hannover şehrinde düzenlenen Domotex Halı ve Yer Kaplamaları Fuarı'na gitme hakkını yakalamaktadırlar. Finalistlere para ödülünün yanı sıra staj ve eğitim ödülü verilmekte, ayrıca altı ay süresince yabancı dil kursu imkanı sağlanmaktadır. İlk üç'e kalan finalistlere Halı Desen çizim programı kurulum ve bir günlük eğitimi ayrıca hediye edilmektedir. (<http://www.haliyarismasi.org/sartname.pdf>)

2.4. UTİB TÜRKİYE EV TEKSTİLİ TASARIM YARIŞMASI

UTİB Türkiye Ev Tekstili Tasarım Yarışması", "Uludağ Tekstil İhracatçıları Birliği (UTİB)" tarafından düzenlenen ev tekstili ürünlerine yönelik bir tasarım yarışmasıdır.

Utib Türkiye Ev Tekstili Yarışması alanında öncü olduğu uluslararası pazarlarda temsil edecek tasarımcıları teşvik etmek ve desteklemek, beraberinde sektörün rekabet gücünü arttırmak amacıyla düzenlenmektedir.

Ev Tekstili sektöründe özgün ve yenilikçi tasarımlar ile yaratıcı tasarımcı kimliğinin güçlenmesine yardımcı olup motivasyon, işbirliği ve dayanışmaya da katkı sağlar. Sektöre yenilikçi, katma değeri yüksek ve inovatif ürünler kazandırarak, Ar-Ge ve tasarım kültürünün yerleşmesi ve teknoloji ile bütünleşmesi, Ar-Ge ve tasarım konularında yeterli birikimin oluşturulması, yeni tasarımcılar yetiştirilmesinin teşvik edilmesi için olanak sağlar. (<https://evtekstiliyarismasi.com/hakkinda/>)

UTİB Türkiye Ev Tekstili Yarışması, dereceye giren tasarımcılara para ödülü ile birlikte yurt dışında eğitim imkanı, yabancı dil eğitimi, staj ve tasarım tescil imkanı sunmaktadır.

2.5. KOZA GENÇ MODA TASARIMCILARI YARIŞMASI

1992 yılından beri İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri (İHKİB) tarafından düzenlenen Koza Genç Moda Tasarımcıları Yarışması moda tasarımı alanında kariyer yapmak isteyen genç yetenekleri endüstriyle buluşturan en önemli platformdur.

Giyim endüstrisine yeni tasarımcılar kazandırmak konusunda önemli bir yeri olan KOZA, düzenlendiği 27 yıl süresince Türkiye'nin en etkileyici giyim (moda) arşivini yaratmıştır. Bu yönüyle Türkiye'deki giyim endüstrisinin gelişimini ve tarihini de temsil etmektedir.

Koza'nın tüm finalistleri bugün ya Türkiye'nin en tanınmış moda tasarımcıları olarak kendi markalarını kurmuş ya da birçoğu önde gelen moda markalarının tasarım departmanlarının başındadır. (<http://www.kozayarismasi.com/tr/koza/koza-hakkinda>)

27 yıldır genç tasarımcıları Türk moda sektörüne kazandırarak artı değer yaratan ve bu güçlü endüstrinin sürdürülebilirliğine önemli katkı sağlayan Koza Genç Moda Tasarımcıları Yarışması, moda tasarımı alanında kariyer yapmak ve endüstriye girmek isteyen genç yeteneklere imkan sağlamaktadır.

Koza Genç Moda Tasarımcıları Yarışması'nda dereceye giren tasarımcılara para ödülü ile birlikte yabancı dil eğitimi, atölye ve danışmanlık desteği, çeşitli eğitim ödülleri, Uluslararası Fuar ziyaretleri ve tasarımcıların tanıtımları gibi çeşitli ödül imkanları sunulmaktadır. (http://www.kozayarismasi.com/content/images/koza_sartnamesi_2018.pdf)

3. TASARIM YARIŞMALARININ ÖNEMİ VE TASARIMCIYA KATKILARI

Tekstilin tasarım ve yeniliklere her zaman açık olması tekstil sektörünün hızla ilerlemesini, sektörde öne çıkmasını sağlar.

Firmaların hedef kitlelerinin saygınlığını kazanarak sektördeki pazar paylarını ve kazançlarını artırabilmeleri, ulusal ve uluslararası platformda marka olabilmeleri, katma değeri yüksek ürün geliştirebilmeleri nitelikli tasarımlar ile sağlanabilir.

Günümüzde nitelikli tasarıma ulaşmak için; bilgi, teknoloji ve tasarımın da içinde bulunduğu her alanda yeni ürün ve üretim yöntemleri geliştirmek amaçlı işbirliklerine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu işbirlikleri tarafları güçlendirerek yeni alanlar, yeni fikir ve yaklaşımlar ortaya çıkarmaktadır. Bu bağlamda tasarım yarışmaları, üniversiteler ve sanayi işbirliklerine örnek olabilmektedir. Bu yarışmalar, yenilikçi tasarımların desteklenerek sektöre kazandırılması açısından önemli bir adımdır.

Tasarım yarışmaları incelendiğinde yarışmaların sektöre estetik, işlevsel, iletişimsel ve ergonomik çözümler sunduğu gözlemlenmektedir. Bu sayede nitelikli ve yaratıcı tasarım seçeneklerine ulaşabilen sektör, yeni tasarımcı adayları ile tanışarak, sektöre canlılık, süreklilik ve yenilik kazandırmış olmaktadır. Bunun sonucunda genç yetenekler; sanatsal çalışmalarını ortaya çıkarırken; işlevsel hale getirdikleri tasarımlarını sektörün ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde dönüştürebilmektedirler.

Girişimci, profesyonel (sektör) ile tasarımcı, tasarımcı adayları (öğrenci) ve akademisyenlerin buluşmalarıyla ortaya çıkacak işbirliği ve projelerde, ulusal/uluslararası düzeyde uzun vadeli etkinliklerin gerçekleştirilmesi bütün paydaşlar için olumlu sonuçlar doğurmaktadır.

Tasarım yarışmaları, öğrencinin, uygulama alanıyla ilgili yaratıcı, özgün, yenilikçi ve işlevsel tasarımlar üretmesini teşvik ederek yaratıcı tasarımcı kimliğinin güçlenmesine yardımcı olur. Alanıyla ilgili güncel bilgilere ulaşması konusunda onu daha ilgili, disiplinli kılmaktadır. Bir tasarım düşüncesi oluşturma aşama ve yöntemlerini deneyimlerken, tasarım problemine çözüm üretebilmeyi, işlevsel ve estetik kılabilmek için kendi kendine sorgulamayı öğrenmektedir.

Öğrenci, tasarım sürecinde bir problemin çözümlenmesine yönelik edindiği bilgi birikimi ve deneyimi; diğer derslerine ve/veya yaşam pratiğine uyarlayarak yeni yöntemler kazanmaktadır. Başka bir ifade ile; tasarım yarışmaları kişiyi disipline eden bir süreçtir.

Nitelikli tasarım yarışma projeleri ve eğitimi süreçleriyle, özgüven ve cesaret duyguları gelişen tasarımcı adayları, sektörel gereksinimleri karşılayacak nitelikte mesleki birikimi kazandığı gibi kendisi için istihdam fırsatları yaratma şansı elde etmektedir.

Öğrenci, alanına özgü bilgi birikim ve deneyimlerini, tasarım problemi çözümlenme yeteneğini ve bireysel yaratıcılığının sınırlarını zorlayarak kendini sınama ve aşma eğiliminde olur. Yarışma süreci sona erse bile; gözlemleri, düşünceleri aracılığıyla sürekli yeni, yaratıcı fikirler üretmeye devam edecektir. Ayrıca; para ödülü, yurtiçi ya da yurtdışı eğitim bursu olanağı, teknolojik hediyeler ve tasarımının ulusal ve/veya uluslararası çeşitli platformlarda sergilenmesi gibi imkanlar elde etmektedirler.

SONUÇ

Tasarımcı adaylarının - öğrencilerin yaratıcı potansiyellerini açığa çıkartabilmeleri için tasarım yarışmaları birer fırsat olarak düşünülebilir ve değerlendirilebilir.

Tasarım eğitimi sürecinde öğrenciler, alanlarına özgü bilgi birikimi ve deneyim kazanarak, tasarım probleminin özgün çözümlenmesi konusunda sistemli yaklaşımlar edinerek, yaratıcılık düzeylerini geliştirerek zenginleştireceklerdir.

Yarışmalara katılım sağlayan tasarım eğitimi öğrencileri, daha doğru çözümlenmelerle sektörel gereksinimleri karşılayabilecek düzeyde deneyim kazanmış olarak mezun olabileceklerdir. “Bu tasarımcıların yetiştirilmesi için gereken eğitim, en az yeni teknolojilere yapılan yatırım kadar önemlidir.” (Atalayer, 1997:43) Bu eğitim desteği; ülke ekonomisine ve sektöre katkı sağlayabilecek tasarımcıların ortaya çıkması açısından önemli bir konudur.

Yarışmalar, imza sahibi ve yaratıcı tasarım kimliği olan tasarımcıların, özgüvenli bir şekilde ilerleyerek sektöre kazandırılmasını sağlarken, var oldukları alanda başlayan tasarım süreçlerini uluslararası platformlara taşıyarak vizyonlarını geliştirip, çok yönlü düşüncelerini sağlamaktadır.

KAYNAKLAR

- Atalayer, Günay. “Bilgisayar Destekli Tasarım ve Tasarımcının Önemi”, Hacettepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Yayınları, S. 16, s: 36-43, Ankara, 1997.
- Bernard M.; Sanat, Tasarım ve Görsel Kültür, Ütopya Yayınları, 2010, Ankara.
- De Mozota, Brigitte Borja; “Tasarım Yönetimi”, Mediacat Kitapları, İstanbul 2005.
- Hasdoğan, Gülay; “Tasarım Kavramının Hukuktaki Gelisimi ve Endüstriyel Tasarımların Korunmasına İlişkin Ülkemizdeki Yasal Düzenlemelere Yansımaları, Tasarımda Evrenselleşme”, 2. Ulusal Tasarım Kongresi Tasarım Kitabı, İstanbul 13-16 Mart 1996.
- Keser, N.; Sanat Sözlüğü, Ütopya Yayınları, 2009, Ankara.
- Tunalı, İ.; “Tasarım Felsefesine Giriş”, Yapı Endüstri Merkezi Yayınları, İstanbul, Mayıs 2002.

WEB KAYNAKÇA

- <http://www.kumastasarimyarismasi.org/>
- <https://www.haberler.com/13-uluslararasi-kumas-tasarim-yarismasi-11461322-haberi/>
- <https://www.dokumayarismasi.org/>
- <http://www.haliyarismasi.org/yarismaya-genel-bakis.html>
- <http://www.haliyarismasi.org/sartname.pdf>
- <https://evtekstiliyarismasi.com/hakkinda/>
- <http://www.kozayarismasi.com/tr/koza/koza-hakkinda>
- http://www.kozayarismasi.com/content/images/koza_sartnamesi_2018.pdf